

יום ג', ז' ב תשס"ז (07 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המקום [המשך המאמר מאתמול] ...

"וודאי", אמר, אך המשיך בזהירות, "צריכים להקפיד על פרטי הפרטים של תהליך מסובך כזה, למלא את הטפסים הדרושים, ולבקש מה'חברא קדישא' באנטוורפן להיערך להלוויה..."

תוך ימים, ר' פינחס, בעזרתה של גב' באריט במשרד הבריאות, בירר את השתלשלות האירועים שהביאו לקבורתה של הנערה בהרק-דה-שטט. לפני המלחמה הוריה, מנדל ורגינה הורוביץ, הגיעו מווינה לאנטוורפן, וב-1941 הם היו מבין רבבות היהודים שגירשם אנשי הגסטאפו ללימבורג. עוד שהם היו במחוז זה, בתם טבעה, וכעבור שנה הם נהרגו באושוויץ. ר' פינחס ידע שהוא זקוק לאישור ממשלתי להוציא את השרידים מהקבר, אך הוא ידע גם שאם יעשה זאת בלי אישור מהמשפחה, הוא עלול לעמוד בדין בעתיד. הוא בדק את כל מה שהיה ידוע על אותה משפחת הורוביץ, ויידא ששני ההורים ובתם היחידה מתו ולא נשאר קרובי משפחה.

ר' פנחס החליט לדבר עם ה'בורגרמייסטר' [ראש העיר] של הרק-דה-שטט, שאמר לו שהוא זוכר היטב את ההלוויה. "החברים שלי ואני ישבנו בגדר שליד בית הקברות וראינו תהלוכה כמו שלא ראינו אף פעם. היו שם אנשים במגבעות שחורות גדולות קוראים מספרים באווירה עצובה מאד. משום-מה, הנערה נקברה מחוץ לבית הקברות, ולא הבנו למה. אך היום, קברה נמצאת בתוך כל הקברות האחרים." ר' פנחס אמר לו, "בדקתי את הרשומות בבריסל, ואין שארים קרובים. אנחנו, הקהילה היהודית באנטוורפן, מבקשים להעתיק את קברה של אילסה לבית עלמין יהודי. האם תתן את אישורך?" "כמובן", היתה התשובה. ר' פנחס כתב לו בקשה פורמאלית, ותוך שבוע ימים הוא קיבל את האישור. הוא הודיע על כך ל'חברא קדישא' באנטוורפן ואלה הגיעו להרק-דה-שטט והחלו לתכנן את מהלך החפירה והעברת הקבר.

העבודה היתה אמורה להתחיל ביום רביעי ב-1000 ולהסתיים עד הצהריים. המשטרה המקומית נתבקשה [ע"י ראש העיר] לעמוד שם כדי להבטיח שיחפרו רק את הקבר הנדון. מאוחר יותר, באותו יום, תהיה הקבורה מחדש בבית העלמין **בפוטה**, שבהולנד. למעשה, **אין בתי עלמין יהודיים בבליה** (!) בגלל החוק הבלגי במאפשר חפירת קברות או אף הריסתם לאחר 49 שנה! לכן, יהודי בליה משתמשים בבית העלמין שבפוטה, הולנד. כרזות הופצו בכל אנטוורפן המודיעות על ההלוויה שתתחיל בשעה 1600 עם הקבורה בפוטה ב-1630. ההודעה עוררה התפעלות רבה בקרב הקהילה היהודית בבליה – כל מי שנספו לו קרובי משפחה בשואה היה לו זה יום לתפילה, מחשבה ואחוה.

ביום שני בבוקר, יומיים לפני, קיבל ר' פנחס שיחת טלפון מהגב' באריט במשרד הבריאות. היא בדקה את תיק משפחת הורוביץ שוב, והפעם שמה לב לדבר שלא ראתה קודם. צוין בשולי המסמך כי המועצה היהודית בווינה הגישה שאילתה פעם על הימצאותה של משפחת הורוביץ. ר' פנחס נבהל – הוא הבין את המשמעות: מישהו, בוודאי קרוב משפחה, שאל, ועכשיו – פחות מ-48 שעות לפני תחילת החפירה – ייתכן שיצטרכו להשהות את כל התהליך...

[בע"ה, ההמשך בדף של יום רביעי]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**